

Białe certyfikaty – nowe szanse i możliwości wsparcia inwestycji oszczędzających energię.

1 października 2016 roku weszła w życie nowelizacja obowiązującej od 2012 roku Ustawy o Efektywności Energetycznej, mająca na celu dostosowanie polskiej legislacji do zapisów dyrektywy Unii Europejskiej oraz do zmieniających się warunków biznesowo-ekonomicznych.

Ustawa ta przewiduje szereg nowych obowiązków, ale i paletę niedostępnych wcześniej możliwości związanych z poprawą efektywności energetycznej gospodarki, do których Polska jest zobowiązana, a które to cele mogą być realizowane przez przedsiębiorstwa czy też jednostki administracji publicznej.

Jednym z narzędzi wsparcia inwestycji poprawiających efektywność zużycia energii jest system świadectw efektywności energetycznej zwanych potocznie „białymi certyfikatami”. W dużym skrócie system ten polega na możliwości uzyskania wyżej wspomnianych świadectw za osiągnięte dzięki zrealizowanej lub planowanej inwestycji oszczędności energii w przedsiębiorstwie. Pozyskane dzięki temu świadectwa można upłynnić poprzez transakcje na Towarowej Giełdzie Energii i w ten sposób zapewnić dodatkowe źródło finansowania inwestycji.

Zeszłoroczna nowelizacja wprowadza wiele zmian w stosunku do poprzedniej ustawy, poniżej przytoczę kilka z nich:

- zastąpienie ogłaszanych przez Urząd Regulacji Energetyki (URE) co pewien czas przetargów na pozyskanie białych certyfikatów systemem ciągłego naboru wniosków z 45 dniowym terminem wydania decyzji przez URE. Zmiana ta w dużym stopniu ułatwia i upraszcza pozyskanie świadectw, określa także – co nie jest bez znaczenia – ramy czasowe, w zakresie których inwestor może pozyskać certyfikaty
- umożliwienie uczestnictwa w systemie wsparcia firmom, które są uczestnikami europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS)
- umożliwienie pozyskania certyfikatów dla projektów już zrealizowanych (zakończonych pomiędzy 1.1.2014 a 30.09.2016)
- umożliwienie pozyskiwania certyfikatów dla projektów, które już wcześniej otrzymały częściowe wsparcie ze środków publicznych
- umożliwienie pozyskania certyfikatów dla projektów dopiero planowanych – warunkiem uzyskania wsparcia jest wykonanie audytu efektywności energetycznej przedsięwzięcia oraz złożenie wniosku do URE o wydanie białych certyfikatów **przed przystąpieniem do realizacji inwestycji**. Jest to o tyle istotne, iż URE za „rozpoczęcie inwestycji” uznaje już podpisanie umowy z wykonawcą lub dokonanie zamówień w celu jej realizacji.

Najważniejszym elementem procedury pozyskiwania świadectw efektywności energetycznej jest przeprowadzenie audytu efektywności energetycznej. Od profesjonalnej realizacji tej części

procedury zależy nie tylko prawidłowe określenie ilości białych certyfikatów możliwych do pozyskania (przy czym ilość ta może zależeć od poprawnego i wnikliwego spojrzenia na oszczędności nie tylko bezpośrednio wynikające z zastosowanych rozwiązań, ale i na te, które są potencjalnie generowane przez inne urządzenia w przedsiębiorstwie na skutek dokonanych działań modernizacyjnych) ale również fakt, iż profesjonalnie wykonany audyt efektywności energetycznej chroni inwestora przed ryzykami, które wynikają z ustawy, a które mogą zaistnieć wskutek nieprawidłowej realizacji audytu to jest:

- koniecznością umorzenia w URE certyfikatów wydanych bez pokrycia w zrealizowanych oszczędnościach
- potencjalną karą (nawet do 10% obrotu firmy w roku poprzedzającym do roku złożenia wniosków)
- zakazem ubiegania się o certyfikaty przez okres następnych 5 lat

Należy przy tym zwrócić uwagę, iż niektóre profesjonalne firmy zajmujące się wykonywaniem audytów oraz doradztwem w zakresie pozyskiwania białych certyfikatów są w stanie przejąć część z tych ryzyk na siebie poprzez „zastąpienie” inwestora w czynnościach bezpośrednio związanych z pozyskaniem, a następnie sprzedażą na rynku białych certyfikatów. Takie podejście gwarantuje także możliwość uzyskania najlepszej ceny za białe certyfikaty na rynku.

Skorzystanie z profesjonalnych usług firm zajmujących się wykonywaniem audytów efektywności energetycznej daje także inne możliwości – bardzo często doświadczenie w realizacji takich prac skutkuje większą świadomością tego, jakie projekty mogą być przedmiotem ubiegania się o białe certyfikaty – w praktyce bardzo często zdarza się, że osoby realizujące inwestycje pomijają taką możliwość z braku świadomości co do możliwości wykorzystania systemu wsparcia.

Inną wartością dodaną jest potencjalna możliwość skorzystania z systemu wsparcia dla projektów, które nie spełniają wymogu minimalnego poziomu osiągniętej oszczędności (to jest 10 ton oleju ekwiwalentnego - co odpowiada około 116 MWh oszczędności rocznie). Zgodnie z ustawą istnieje bowiem możliwość „agregacji” projektów tej samej natury – firmy zajmujące się pozyskiwaniem certyfikatów dla swoich Klientów posiadają często bazę projektów, dzięki którym otwierają się możliwości pozyskania dodatkowych środków finansowych nawet na mniejsze projekty.

Przykładowymi projektami, dla których można pozyskać białe certyfikaty są:

- wymiana oświetlenia na energooszczędne – w tym przypadku nawet niewielka redukcja w mocy oświetlenia prowadzi – przy długim okresie wykorzystania – do oszczędności, które pozwalają na pozyskanie białych certyfikatów

- optymalizacja pracy urządzeń klimatyzacyjnych, wentylacyjnych i grzewczych – począwszy od działań oczywistych dla starszych instalacji jak zastąpienie urządzeń sprężarkowych urządzeniami z tak zwanym free-coolingiem, a skończywszy na nowych instalacjach, gdzie

można wprowadzić dodatkowe urządzenia – jak na przykład pompy ciepła – pozwalające na optymalizację pracy układu, a co za tym idzie na osiągnięcie dużych oszczędności w zużyciu energii elektrycznej a także ciepła.

- instalacje systemu monitoringu i kontroli zużycia energii na poziomie szczegółowym – monitorowanie zużycia energii nie przez całą instalację, lecz przez poszczególne odbiorniki co pozwala nie tylko na lepsze zarządzanie zużyciem energii (także wody, ciepła czy gazu) ale umożliwia lepsze gospodarowanie majątkiem – pozwala na porównywanie zużycia energii przez podobne urządzenia w różnych lokalizacjach a co za tym idzie ocenę ich wykorzystania czy też możliwość stwierdzenia usterki, to z kolei pozwala poprawić zarządzanie kwestiami remontów czy napraw lub lepiej planować harmonogram wymiany urządzeń. W skrajnych przypadkach systemy takie pozwalają na wykrycie nadużyć w pracy danego oddziału firmy poprzez monitoring zużycia energii...

Poprawa wykorzystania energii oprócz bezpośredniego efektu w postaci zmniejszenia rachunków może również służyć celom wizerunkowym a pośrednio także wpływać na konkurencyjność na przykład na rynku wynajmu obiektów takich jak centra handlowe czy lokale magazynowe, które to poprzez zmniejszenie opłat za korzystanie z energii stają się bardziej atrakcyjne dla najemców.

Na koniec należy zwrócić uwagę na fakt, iż system białych certyfikatów zostanie najprawdopodobniej utrzymany aż do roku 2030 ze względu na już ogłoszone przez Unię Europejską plany przedłużenia terminu obowiązywania celów zwiększania efektywności energetycznej dla krajów członkowskich przy jednoczesnym zwiększeniu tego celu do 30%.

Pamiętajmy – najtańszą energią jest ta, która została zaoszczędzona.